

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

LEGE privind completarea Legii nr.241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Scrisoarea de punere în întârziere emisă de Comisia Europeană în Cauza 2021/2229 - acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru având ca obiect transpunerea incorectă a Directivei (UE) 2017/1371 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal

2.2 Descrierea situației actuale

Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, instrument unional relevant la nivel european, în special în contextul operaționalizării recente a Parchetului European (EPPO), a avut termen de transpunere data de 6 iulie 2019, autoritățile române notificând transpunerea completă a acesteia.

În data de 02.12.2021 a fost declanșată de către Comisia Europeană o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru având ca obiect transpunerea incorectă a Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (cauza 2021/2229) față de o serie de state (Croatia, Finlanda, Grecia, Letonia, Luxemburg, Portugalia, România și Spania).

Potrivit scrisorii de punere în întârziere, autoritățile române au fost invitate ca, în termen de 2 luni de data primirii scrisorii de punere în întârziere, să comunice observații cu privire la modul în care au fost transpuse în legislația română unele prevederi din Directiva (UE) 2017/1371 privind infracțiunile, respectiv aplicarea legii penale în spațiu, care au fost apreciate ca nefiind transpuse în mod adecvat.

Prin raportare la competențele legale ale Ministerului Finanțelor, numai o parte din criticile formulate fac obiectul prezentului proiect și acestea vizează transpunerea următoarelor dispoziții din Directiva (UE) 2017/1371:

- „Articolul 3 Frauda care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii

(2) În sensul prezentei directive, sunt considerate fraudă care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii următoarele: (...)

(d) în ceea ce privește veniturile obținute din propriile resurse de TVA, orice acțiune sau inacțiune comisă în cadrul unor scheme frauduloase cu caracter transfrontalier în ceea ce privește: (...)

(ii) nedivulgarea de informații privind TVA, încălcându-se astfel o obligație specifică, având același efect; sau

(iii) prezentarea unor declarații corecte privind TVA pentru a masca în mod fraudulos neplata sau constituirea unor drepturi necuvenite la rambursări de TVA.

Prevederile art. 3 alin.(2) lit.d) pct.(ii) din directivă au fost considerate transpuse prin raportare la prevederile art. 4 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările și completările ulterioare.

Cu privire la transpunerea art. 3 alin.(2) lit.d) pct.(ii), s-a susținut că norma juridică națională de transpunere utilizează expresia de "refuz nejustificat" (care presupune o invitație de acțiune - "somație" - și ulterior un refuz) în locul termenului de "nedivulgare" utilizat la articolul ante-menționat, care acoperă, de asemenea, situațiile în care autorul infracțiunii omite să furnizeze informații referitoare la TVA în pofida unei obligații de divulgare, fără a fi invitat să divulge informațiile respective.

În ceea ce privește prevederile art. 3 alin.(2) lit.d) pct.(iii) din directivă, acestea au fost considerate transpuse prin raportare la prevederile art. 8 alin.(1) și art.9 alin.(1) lit.b) și c) din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.

Cu privire la transpunerea acestora, s-a susținut că dispoziția națională se referă la "obținerea (...) de rambursări sau restituiri", lipsind elementul "a masca în mod fraudulos neplata" de la articolul 3 alin.(2) lit.d) pct.(iii) din directivă.

În contextul în care argumentele formulate de autoritățile naționale cu privire la faptul că art. 3 alin.(2) lit.d) punctul (iii) este deja transpus în legislația națională, nu au fost acceptate de reprezentanții Comisiei Europene și ai Oficiului European de Luptă Antifraudă, pentru a elimina riscul ca eventualele modificări pe legislația existentă să interfereze cu dosarele penale aflate în soluționare creând premisele unor efecte negative asupra acestora, s-a concluzionat asupra necesității unei reglementări noi, distincte, care să asigure transpunerea punctului (iii), fiind creat cu această ocazie un regim sancționator mai dur.

În atare situație, pentru o aplicare și o interpretare unitară a prevederilor art. 3 alin.(2) lit. d), în ansamblul lor, s-a optat pentru preluarea în această nouă propunere inclusiv a punctelor (i) și (ii).

De asemenea, pentru o transpunere cât mai clară, s-au avut în vedere elementele definitorii prevăzute de directivă la art. 2 alin.(2) pentru infracțiunile grave împotriva sistemului comun de TVA, respectiv infracțiunile să fie legate de teritoriul a două sau mai multe state membre ale Uniunii și să implice un prejudiciu total de cel puțin 10.000.000 de euro

2.3 Schimbări preconizate

Având în vedere procedura declanșată, se impune luarea măsurilor necesare pentru punerea legislației naționale în acord cu prevederile art. 3 alin.(2) lit. d) pct. (i), (ii) și (iii) din Directiva (UE) 2017/1371. De asemenea, trebuie avute în vedere și prevederile art.5, alin.(2) din Directivă, conform cărora tentativa de a săvârși faptele se pedepsește.

Astfel, pentru transpunerea completă a acestor dispoziții și în spiritul prevederilor art.2, alin.(2) din Directivă, se propune completarea Legii nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale cu un nou articol, art.9¹, având următorul cuprins:

"Art. 9¹ (1) - Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, orice acțiune sau inacțiune comisă în cadrul unor scheme frauduloase cu caracter transfrontalier având ca efect diminuarea cu cel puțin 10.000.000 de euro, în echivalentul monedei naționale, a resurselor bugetului Uniunii Europene prin:

a) utilizarea sau prezentarea de declarații sau documente false, incorecte sau incomplete privind TVA;

b) nedivulgarea de informații privind TVA atunci când aceste informații trebuie divulgate potrivit legii;

c) prezentarea de declarații corecte privind TVA pentru a masca în mod fraudulos neplata sau constituirea unor drepturi necuvenite la rambursări de TVA.

(2) - Tentativa la infracțiunea prevăzută la alin. (1) se pedepsește."

2.4 Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2 Impactul social

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

3.4. Impactul macroeconomic

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

3.9. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri *)**

- În mii lei (RON)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) bugetul de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						

(i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adaptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ. Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările și completările ulterioare
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) Actul normativ asigură conformarea cu prevederile art. 3 alin. (2) lit. d) din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.198 din 28 iulie 2017
5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE Legea asigură transpunerea art. 3 alin. (2) lit. d) din Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva

intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.198 din 28 iulie 2017

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene -

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

5.6. Alte informații

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

Proiectul de act normativ se avizează de Consiliul Legislativ

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

Proiectul de act normativ a fost avizat de Consiliul Economic și Social cu avizul nr.1034/14.02.2023

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

6.6. Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost supus dezbaterii publice prin afișare la data de 07.02.2023 pe site-ul Ministerului Finanțelor potrivit dispozițiilor art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată și a fost dezbătut în cadrul

Comisiei de Dialog Social la care au participat reprezentanți ai organismelor interesate, în data de 07.02.2023

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Secțiunea a 8- a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

8.2. Alte informații

Față de cele prezentate a fost elaborat proiectul de lege privind completarea Legii nr.241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.

MINISTRUL FINANTELOR
Adrian CÂCIU

AVIZĂM FAVORABIL

VICEPRIM-MINISTRU
MINISTRUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII
Sorin Mihai GRINDEANU

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE
Bogdan AURESCU

MINISTRUL JUSTIȚIEI
Marian Cătălin PREDOIU